

Trnavské právnické debaty

Vrátenie vkladu a jeho následky (§ 67j OBZ)

Diskusný seminár

Dátum a čas:	30. 5. 2025, 9:00
Miesto:	Budova Právnickej fakulty, Kollárova 10, Trnava, miestnosť č. 7
Prihlasovací link:	https://forms.gle/TRf1hD3cPRbwYknZ6
Kontaktný email:	kristian.csach@truni.sk

CIEĽ SEMINÁRA

Cieľom seminára bude snaha o zodpovedanie týchto a ďalších otázok prostredníctvom moderovanej diskusie:

1. Vymedzenie zakázaného vrátenia vkladu. Najčastejšie prípady, interakcia s inými právnymi inštitútmi. *Ex ante* a *ex post* určovanie primeranosti a porovnanie s daňovými testami. Rozsah zakázaného vrátenia vkladu.
2. Určenie beneficienta a osoby povinnej vrátiť zakázané vrátenie vkladu, ochrana príjemcu.
3. Ochrana ostatných (nezvýhodnených) spoločníkov pri vrátení vkladu spoločnosťou.
4. Interakcie medzi rôznymi mechanizmami ochrany majetku spoločnosti, konkurzné a daňovoprávne aspekty povinnosti vrátiť protiprávne vrátený vklad.

DISKUSNÝ PANEL

Účasť v panelovej diskusii prisľúbili:

doc. JUDr. **Marcel Dolobáč**, PhD. (Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach)

JUDr. Ing. **Miriám Galandová** PhD., LL.M., FCCA (AK PRK Partners, SKDP)

doc. JUDr. **Bohumil Havel**, Ph. D. (Karlova univerzita v Prahe)

JUDr. **Andrea Moravčíková**, PhD. (Najvyšší súd Slovenskej republiky)

JUDr. **Radovan Pala**, PhD., LL.M. (AK Taylor Wessing)

doc. JUDr. **Lucia Žitňanská**, PhD. (Trnavská univerzita v Trnave)

Na diskusiu sa tešia členovia organizujúcej Katedry občianskeho a obchodného práva Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave a Spoločnosti pre súkromné právo. Moderovať diskusiu bude **doc. JUDr. Kristián Csach, PhD., LL.M.** (Trnavská univerzita v Trnave).

Diskusia bude prebiehať prezenčne bez online prenosu. Ako býva zvykom, priebeh a závery diskusie budú zhrnuté v časopise *Súkromné právo*. Závery z nedávnych Trnavských právnických debát nájdete v *Súkromnom práve*, v č. 2/2025 (Rozsudok pre zmeškanie), č. 4/2024 (Predkupné právo podielového spoluvlastníka a následky jeho porušenia), č. 3/2024 (Uznesenia valného zhromaždenia obchodných spoločností a ich kontrola) a v č. 2/2024 (Predbežné posúdenie sporu a prekvapivé súdne rozhodnutia).

POPIS PROBLEMATIKY

Zákaz vrátenia vkladu sa výborne ilustruje na učebnicovom príklade, ale jeho predpoklady nie sú jednoducho definovateľné. Ide o typický inštitút korporlačnej súdnej praxe (v štátoch s rozvinutou rozhodovacou praxou), ktorú slovenský zákonodarca normoval do pomerne zložitých ustanovení Obchodného zákonníka. V diskusii sa pokúsime poodhaliť tajomstvo tohto prakticky veľmi dôležitého inštitútu práva obchodných spoločností a jeho legislatívnych detailov.

Ad 1.)

Podľa § 67j ods. 2 OBZ „Za vrátenie vkladu sa považuje aj plnenie bez primeraného protiplnenia, poskytnuté spoločnosťou na základe právneho úkonu dojednaného so spoločníkom alebo v jeho prospech, bez ohľadu na formu dojednania alebo platnosť.“

Obchodný zákonník už pred zavedením § 67j pracoval s inštitútom zákazu vrátenia vkladu, ale bližšie ho nedefinoval. Ustanovenia ostali neaplikované. V súčasnosti zákon definuje len jeden prípad vrátenia vkladu, a to plnenie bez primeraného protiplnenia, ktorý predpokladá:

- **plnenie** (diskutovať budeme aj o tom, či musí ísť o reálne plnenie, alebo postačí, ak sa napríklad zmenia podmienky už uzavretej zmluvy v prospech spoločníka)
- **bez primeraného protiplnenia** (zhodnotíme, ako sa určí primeranosť protiplnenia, k akému momentu sa posudzuje, či sa zohľadňujú sa subjektívne alebo objektívne kritéria, podobnosť s daňovo-právnymi testami; Je neprimeraným protiplnením aj samotné uzavretie zmluvy, ktorú by inak spoločnosť neuzavrela alebo je vrátením vkladu až vtedy, ak táto nepotrebná zmluva je neprimeraná? Zvážime, ako posudzovať primeranosť protiplnenia pri iných úľavách, napríklad sa poskytne menej zabezpečené plnenie, odloží splatnosť a podobne);
- **poskytnuté spoločnosťou** (načrtne problémy trojstranných vzťahov, plnenie tretej osoby aby poskytla plnenie spoločníkovi; poistenie rizika spoločníka ako plnenie poskytnuté spoločnosťou a podobne);
- **na základe právneho úkonu dojednaného so spoločníkom alebo v jeho prospech** (zameriame sa na to, čo všetko je dojednaný právny úkon, či aj jednostranné právne úkony môžu založiť vrátenie vkladu, ako posudzovať výhody plynúce zo spoločenskej zmluvy, stanov či uznesení valného zhromaždenia, či sem spadajú aj úkony z iných právnych odvetví, napríklad pracovnoprávne; Zároveň by sme uvažovali o tom, či môže ísť aj o úkon dojednaný so spoločníkom, hoci v prospech tretej osoby alebo postačí úkon dojednaný s treťou osobou – osobitne v prípadoch podľa § 67j ods. 4 OBZ) a
- **bez ohľadu na formu alebo platnosť** (Ako posúdiť zakázané vrátenie vkladu pri neplatnosti právneho úkonu?)

Okrem takto vymedzeného vrátenia vkladu však z dikcie § 67j ods. 2 OBZ vyplýva, že existuje aj iné vrátenie vkladu. Diskutovať budeme o tom, čo môže ešte predstavovať zakázané vrátenie vkladu a ako posúdiť situácie spred účinnosti § 67j a nasl. OBZ (napr. Vráblová, S. *Ochrana majetku kapitálových spoločností*. Epos, 2003, 350 s.).

Ad 2.)

Na to, aby šlo o zakázané vrátenie vkladu musí ísť o plnenie dohodnuté či v prospech spoločníka (chápaného extenzívne), ktorý je v zásade povinný vrátený vklad vrátiť. Preskúmame, do akej miery je príjemca plnenia chránený, osobitne aj v prípade vzťahov pracovného práva (uplatní sa pracovnoprávna ochrana príjemcu, ak plnenie na základe pracovnoprávnej zmluvy je zakázaným vrátením vkladu?).

Okrem toho, zákon rozlišuje medzi širokým vymedzením spoločníka (§ 67j ods. 3 OBZ) a medzi situáciami, kedy sa plnenie poskytuje v prospech spoločníka, hoci smeruje inej

osobe (§ 67j ods. 4 OBZ). Nie je však jasné, či povinnosť vrátiť protiprávne vrátený vklad má vždy beneficiant, alebo či ju má mať spoločník, ak ide o plnenie v prospech spoločníka, hoci benefit smeruje inej osobe (určenie povinného subjektu v situáciách podľa § 67j ods. 4 OBZ).

Ad 3.)

Zakázané vrátenie vkladu môže zvýhodňovať niektorého zo spoločníkov na úkor ostatných. Aké sú možnosti ochrany tohto nezvýhodneného spoločníka? Aké prostriedky môže tento spoločník uplatniť. Ako uchopiť zakázané vrátenie vkladu v koncernových situáciách a ako je chránený spoločník materskej spoločnosti pred vrátením vkladu realizovaným dcérskou spoločnosťou?

Ad 4.)

Vrátenie vkladu môže vyvolať aj mnohé ďalšie právne následky (odporovateľnosť, zodpovednosť za škodu členov orgánov spoločnosti). Sústreďíme sa na interakciu medzi týmito inštitútmi (napr. Cukerová, D. Prostriedky ochrany veriteľa obchodnej spoločnosti pri zakázanom vrátení vkladu a ich vzájomná interakcia. *Súkromné právo*, 2017, č. 4, s. 157-165). Preskúmané budú aj dôsledky plnení jednotlivých osôb (či už z titulu povinnosti vrátiť neoprávnene vrátený vklad, ale aj z titulu ručenia či zodpovednosti za škodu, prípadne plnenia po úspešnom odporovaní právnomu úkonu zakladajúcemu vrátenie vkladu).

Súbehy právnych následkov a ich konkurencia sa plne prejaví aj v konkurze spoločnosti, kde okrem nárokov spoločnosti vstúpia do hry aj nároky veriteľov.

Okrem toho, vrátenie vkladu, osobitne navrátenie neoprávnene poskytnutej výhody, má aj zásadné daňovoprávne konotácie.